

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО
З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ
КОРУПЦІЇ

Державна антикорупційна програма на 2023-2025 роки

Підрозділ 3.2. Адміністративна відповідальність

Дмитро КАЛМИКОВ

3.2.1. Проблема. Частина правил, заборон та обмежень, встановлених антикорупційним законодавством, не забезпечені заходами юридичної відповідальності. Статті 172-4-172-9, 212-15-212-21 Кодексу України про адміністративні правопорушення мають низку недоліків, які суттєво знижують їхній забезпечувальний та превентивний потенціал, а також ефективність Національного агентства, Національної поліції, прокуратури та судів.

ПРОБЛЕМА 1:

Частина правил, заборон та обмежень, встановлених антикорупційним законодавством, наразі не забезпечені заходами юридичної відповідальності, що призводить до низького рівня їх дотримання на практиці.

РІШЕННЯ:

У ДАП на 2023-2025 роки запропоновано заходи, реалізація яких дозволить забезпечити системне удосконалення підстав притягнення до відповідальності за вчинення адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, а саме:

- ◆ щодо передачі корпоративних прав в управління третім особам (ст. 36 ЗУ «Про запобігання корупції»);
- ◆ про заборони та обмеження, що покладаються на осіб, які припинили виконання функцій держави або місцевого самоврядування (ст. 26 ЗУ «Про запобігання корупції»), про вимоги щодо вжиття заходів щодо врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів (глава V ЗУ «Про запобігання корупції»)

ПРОБЛЕМА 2:

Неузгодженість та колізії в законодавстві, яке визначає базові правила, заборони та обмеження у сфері фінансування політичних партій та подання ними фінансової звітності.

РІШЕННЯ:

- ◆ усунення колізій і протиріч між статтями 212-15 та 212-21 КпАП України та статтею 159-1 КК України;
- ◆ встановлення, що суб'єктом адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 212-21 КпАП України, є не політична партія, а фізична особа, яка зобов'язана забезпечити подання відповідного звіту

3.2.2. Проблема. Більшість осіб, винних у вчиненні правопорушень, пов'язаних з корупцією, а також правопорушень у сфері фінансування політичних партій та подання ними фінансової звітності, уникають адміністративної відповідальності та/або стягнення, використовуючи системні недоліки існуючої процедури притягнення осіб до адміністративної відповідальності та недосконалість судової системи.

ПРОБЛЕМА:

Недоліки законодавства, яке регулює процедури притягнення осіб до адміністративної відповідальності та недосконалість судової системи, а саме:

- ◆ звільнення осіб, які вчинили АП ПК, за малозначністю (у 2021 році – 32%);
- ◆ множинність тлумачення терміну "виявлення правопорушення";
- ◆ значна частка справ закривається у зв'язку із закінченням термінів накладення стягнення (за 2020 рік - 16,8 %);
- ◆ затягування справ учасниками процесу;
- ◆ закриття справ за ст. 22 та 38 без встановлення вини особи;
- ◆ не завжди висококваліфіковане представлення позиції держави у таких справах;
- ◆ відсутність у держави можливості подати апеляційну скаргу на неправосудне рішення;
- ◆ нездатність судів загальної юрисдикції опиратися тиску з боку ТОП-посадовців країни.

РІШЕННЯ:

Запропоновано систему заходів, спрямованих на розробку та забезпечення ухвалення закону про внесення змін до КпАП України, яким буде удосконалено процедуру притягнення осіб до відповідальності за пов'язані з корупцією правопорушення (статті 172-4–172-9), а саме:

- ◆ встановлення загального правила про те, що особа не може бути звільненою від адміністративної відповідальності за такі правопорушення у зв'язку з малозначністю, із визначенням вичерпного переліку винятків з правила;
- ◆ скасування прив'язки строків накладення стягнень за вчинення таких правопорушень до дня їх виявлення, а також встановленню правила, згідно з яким перебіг таких строків зупиняється у разі, якщо особа умисно ухиляється від явки до суду або з поважних причин не може туди з'явитися;
- ◆ встановлення, що провадження у справі про адміністративне правопорушення може бути закрито на підставі ст. 38 КпАП України лише за умови доведеності винуватості особи у вчиненні відповідного адміністративного правопорушення, про що обов'язково має бути зазначено у резолютивній частині постанови про закриття справи;
- ◆ надання НАЗК права апеляційного оскарження рішень судів, прийнятих у справах за складеними ним протоколами, а прокурору – у справах за статтями 172-4–172-9 КпАП України.